

Ejendomsforbehold og virksomhedspant

PROBLEMSTILLING

Brancheorganisationen Dansk Mode & Textil (DM&T) har konstateret et stort problem ved brug af ejendomsforbehold i forbindelse med kreditsalg, hvor varerne er bestemt til videresalg – herunder når købers virksomhed er behæftet med virksomhedspant.

Retstilstanden i dag anerkender ikke ejendomsforbehold, såfremt creditsælger er indforstået med, at kreditkøber kan videresælge varerne. Såfremt kreditkøber videresælger varerne og ikke betaler rettidigt til creditsælger, da kan creditsælger ikke gøre krav gældende på udlevering af varerne fra kreditkøberens forbrugerkunder (forhandlergrundsætningen). Creditsælger er henvist til at søge betaling via inkasso og/eller i tilfælde af konkurs - konkursboet. Kravet skal anmeldes som et simpelt krav i konkursboet - og creditsælger ender som regel med ingen eller en meget lille dividende. Varerne indgår blot i konkursboet.

Sælger har således ingen reel sikkerhed for sin betaling ved salg af varer på kredit, selvom der er taget ejendomsforbehold, da der ikke er sikkerhed for gyldigheden heraf, når varerne er bestemt til videresalg.

Retstilstanden har yderligere den effekt, at når varerne er leveret, falder varerne under virksomhedspantet eller i mangel heraf da blot ind i et evt. konkursbo. Dette til trods for, at varerne ikke er betalt og creditsælger/leverandøren har taget ejendomsforbehold.

Dette betyder i realiteten, at en kreditkøber kan bestille varer hjem helt indtil et eventuelt konkursdekrets afsigelse med det formål at give større sikkerhed til deres hovedkreditor (virksomhedspanthaver) på bekostning af creditsælger/leverandørerne. Virksomheden vil typisk have 30 dages kredit.

Værre bliver det af den manglende synlighed af virksomheders virksomhedspant. Sælger har ikke mulighed for ved en gennemgang af købers regnskaber at se om virksomheden er behæftet med virksomhedspant og en eventuel størrelse heraf. Var det muligt, havde sælger bedre grundlag for sit valg om salg til den aktuelle køber.

DM&T vurderer, at mange virksomheder ikke har råd til at fungere som kassekredit for deres kunder uden sikkerhed for deres betaling. For at sikre sin egen overlevelse bliver nogle virksomheder antageligt nødt til at begrænse deres kreditsalg, hvilket kan have katastrofale følger for bl.a. detailhandlen, der ikke har likviditeten til at yde forudbetaling/betaling ved levering. Detailhandlen lever ofte af den kredit sælger yder og nyder fordel heraf – sælger derimod har ingen fordel i det tilfælde, hvor varerne ikke betales og virksomheden eventuelt går konkurs.

Virksomhedspant blev indført for at lette finansiering i erhvervslivet. Det er ikke hensigten, at virksomhedspant skal have negativ indflydelse på eksisterende finansieringsformer, såsom køb på kredit.

ENIGHED

DM&T har foretaget en undersøgelse i mode og tekstilbranchen med henblik på at konstatere omfanget og betydningen af problemet. Resultatet viser et stort behov for at finde en løsning og understøtter nedenstående løsningsmodel – se vedlagte dokumenter.

Problemet er ikke kun gældende for mode og tekstil branchen, men for hele erhvervslivet. DM&T har derfor været dialog med andre brancheorganisationer, der ser samme problemstilling.

LØSNINGSFORSLAG

Kreditsælger kan i salgs- og leveringsbetingelser tage et helt simpelt ejendomsforbehold ("Varerne forbliver sælgers ejendom, til de er rettidigt og endeligt betalt af køber"). Såfremt varerne er beregnet til kredittøbers videresalg, da må kreditsælger tåle, at en godtroende forbruger - der køber varerne på sædvanlig vis af kredittøber - ikke kan afkræves varerne af kreditsælger. Kreditsælger er i en sådan situation henvist til at inddrive betaling for sådanne varer via inkasso mod kredittøber eller anmelde krav i kredittøbers konkursbo.

Er varerne derimod fortsat i kredittøbers besiddelse (og ikke solgt til en godtroende forbruger) og har kredittøber ikke betalt rettidigt, da kan kreditsælger kræve varerne tilbageleveret ved påkrav til kredittøber og alternativt via fogedretten, hvilken proces bør foregå ganske hurtigt.

Identifikation af varerne: Såfremt kreditsælger ved faktura etc. kan sandsynliggøre, at de varer, som kredittøber har på sit lager stammer fra pågældende faktura (varenumre, antal, farver etc.), da er det kredittøber eller konkursboet, der har bevisbyrden for, at sådanne lagerbeholdte varer ikke stammer fra kreditsælger og dermed ikke hører under ejendomsforbeholdet. Kan kredittøber/konkursboet fremvise fakturaer (eller lignende bestyrket bevis) udvisende, at de lagerbeholdte varer, som kredittøber kræver udleveret lige så vel kan stamme fra kredittøbers køb af varer andetsteds, da vender bevisbyrden tilbage til kreditsælger for, at de lagerbeholdte varer vitterligt er varer omfattet af ejendomsforbeholdet og derfor skal udleveres.

Virksomhedspant: Har kredittøber etableret virksomhedspant til fordel for kreditorer, da vil varer købt med ejendomsforbehold ikke indgå i virksomhedspantet – tidspunktet for etablering/tinglysning af virksomhedspantet er underordnet.

Virksomhedspant skal ikke kun offentliggøres ved tinglysning. Det skal fremgå af CVR-registeret, således at en virksomhed har kendskab til virksomhedspantet ved indhentning af regnskaber mv. Både hvorvidt der er virksomhedspant og et eventuelt pants størrelse bør fremgå. Dette løser også problemet ved enkeltmandsvirksomheder, hvor virksomhedspantet er lyst på privat personen, således at en virksomhed i princippet skal kende ejerens cpr. nummer for at gennemskue om enkeltmandsvirksomheder er behæftet med virksomhedspant.

DM&T deltager gerne i en arbejdsgruppe omkring det nærmere arbejde med at få formuleret en model, der sikrer, at det danske erhvervsliv kan operere med det – for detailbranchen – helt nødvendige kreditsalg uden at kreditsælgerne som "tak" for kreditten kvitteres med at stå som sorteper.